

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

O pildă frumoasă

Grădinile de pomi ale Camerei de Agricultură din jud. Târnava-Mică
De Ion Popu-Câmpeanu

Intre grijile mari ale Camerei de Agricultură din județul Târnava mică este și aceea de a îndemna pe oameni să sădească prin grădini pomi buni și de soi ales. Aceasta o poate face numai așa, dacă ea însași cultivă astfel de pomi, pe cari să-i împărțească sâtenilor pe lângă un preț foarte scăzut.

De aceea a și început cultivarea de pomi de soi ales, în două grădini frumoase una la Cornești pe valea Târnavi mici și alta la Dumbrăveni pe valea Târnavi mari.

În zilele trecute, împreună cu Domnul Emil Negruțiu, inspector general și Președintele Camerei de Agricultură din județul Târnava-mică am cercetat acestea grădini minunate și am rămas uimit de mulțimea feliuritelor soiuri de pomi ce se cresc în ele și de jertfele mari pe cari Camera de Agricultură le aduce pentru îngrijirea lor.

Grădina de pomi dela Cornești are o întindere de 12 jugere, iar cea dela Dumbrăveni e mai mică, numai de 2 jugăre. În amândouă sunt tot telul de pomi dintre soiurile celea mai alese. Mai ales la Cornești, care e mai mare, cât ce intri, găsești o tablă frumoasă plină cu nuci, apoi alte table cu pruni, vișini, eiereși, feliurite soiuri de meri și peri, pierseci și caiși. În unele table pomii sunt mărișori, cu coroană aproape formată, așa că la toamnă ori la primăvară se pot împărți pentru sădit. În alte table pomii sunt mai mititei, altoiți din anul trecut, dar plini cu frunze în tot lungul tulpinei pentru ca să se poată îngroșa și să devină cât mai viguroși. Aceștia așteaptă să fie rétezați de vârf, pentru ca să-și poată forma o coroană frumoasă și crengurită. Multe table cuprind pomi crescuți din semințe. Aceștia vor fi altoiți cu crenguțe de soi ales.

Nu lipsese nici tablele cu gledicie și salcâmi, cari vor fi împărțiți sâtenilor pentru garduri vii și pentru împădurirea coastelor și dealurilor, cari nu se pot cultiva cu altceva.

În grădinile acestea de pomi în fiecare vară se țin cursuri de învățatură pentru creșterea și altoirea pomilor. Cursurile le țin conducătorii Camerei de Agricultură și ieau parte la ele câte 150—200 de preoți, învățători și sâteni din întreg

județul. Cu prilejul acestor cursuri de învățatură se face și altoirea pomilor crescuți din semințe. Mulți pomișori sunt altoiți de ascultătorii cursurilor de învățatură din anii trecuți, iar cei nealtoiți se vor altoi la vară, când iarăși se vor ținea acestea cursuri. Așa că preoții, învățătorii și sâtenii din acest județ, au prilejul să învețe altoitul, nu numai ascultând învățăturile ce se dau despre altoit ci făcând înșiși încercări de altoire.

Nu peste mult, se va face o astfel de grădină cu pomi de soi ales și la Blaj. Și aceasta va fi un bun prilej pentru ca și mulțimea de școlari din Blaj să învețe și să prindă dragoste cât mai mare pentru creșterea pomilor.

Iar Camera de Agricultură, în frunte cu Domnul Emil Negruțiu poate să fie mândră de marea lucrare pe care o săvârșește pentru înaintarea pomăritului în județul Târnava-mică.

Școlarii de demult ai Blajului. În ziua de Sâmbătă 10 Iunie, școlarele Blajului au avut oaspeți dragi. În această zi și-au dat aici întâlnire acei școlari de demult cari au terminat liceul în anul 1893. Dintre 26 absolvenți din acel an au fost de față la întâlnire: Dr. Nicolae Stănilă, consilier la Curtea de Casație din București, Dr. Valeriu Muste prim medic județean în Turda, Enea P. Bota, protopop Luduș, Pavel Bogdan consilier agricol penzionar, Dr. Nicolae Pop judecător în Alba Iulia, Semproniu Muntean notar public în Alba Iulia, Vasile Micușan preot în Desmir, Nicolae Racovițan preot în Silișuașul de Câmpie și Nicolae Ungurean preot în Secășeni.

Vechii colegi întruniți au luat mai întâi parte la o slujbă dumnezească, unde s'au rugat pentru conșcolarii lor răposați, apoi au făcut o vizită la I.P. Sf. Sa *Mitropolitul Vasile* și la Ilustr. Sa *Iosif Hossu*, singurul lor profesor care mai trăiește astăzi în Blaj.

Au mai cercetat școlarele de astăzi și au constatat cu bucurie, cât de minunat au sporit și s'au întărit acestea școlare, față de ce au fost înainte cu 40 de ani! Câte lucruri și amintiri dulcose nu și-au povestit apoi școlarii cei de demult, cari sunt astăzi oameni cu slujbe înalte și cu pletele albe în cinste și omenie.

Să le mai facă Dumnezeu parte și de alte întâlniri asemenea!

Știri din Țara Oltului

Instalare de preot. În frunța noastră comună greco-catolică Șinea-Veche, s'a făcut în zilele acestea instalarea nou-numitului preot Emil Boroș, care vine aici din parohia Șeulia de Câmpie. Intreaga comună a îmbrăcat haine de sărbătoare și a așteptat în gară pe noul lor păstor sufletesc, care vine să continue lucrul rămas întrerupt de pe urma morții regretatului părinte și protopop om. Ioan Fulicea.

La gară, la numele credincioșilor, a fost bineventat de către dl Ioan Fătu, subvizor școlar. De aici mulțimea s'a îndreptat spre biserică, unde a vorbit M. O. Domn Mihail Hoditnău protopopul Brașovului, care a vorbit despre frumoasa și nobila chemare a preotului. Părintele protopop a predat apoi nou-numitului preot sfta Cruce, sfta Evanghelie și cheile bisericii, ceea ce înseamnă că i-se dă puterea de a vesti credincioșilor cuvintele sfinte ale Evangheliei, i-se dă puterea de a chivernisi averea bisericii și totodată îi aduce aminte prin predarea sfintei Cruci, că să poarte cu resemnare creștinească părintele povara Crucii, pe care trebuie să o poarte un preot în viața lui preoțească. Au mai ținut cuvântări și alți credincioși, exprimându-și cu toții bucuria ce o simt, prin venirea părintelui lor sufletesc în mijlocul lor.

Tuturor le-a răspuns părintele Emil Boroș care a promis, că își va împlini slujba cu tot zelul și va munci pentru binele bisericii și a comunei. Dorim spor la muncă părintelui Boroș, care pe lângă oficiul de preot, va munci și pentru educarea tinerimei prin șezători culturale, producțiuni teatrale și coruri, fiind un bun violinist și un destoinic conducător de cor, încă din anii de pe când era în Seminarul Blajului.

O frumoasă serbare culturală. A doua zi după instalarea părintelui Boroș, a avut loc tot în comuna Șinea-Veche o frumoasă serbare culturală, cu ocazia sfințirii steagului tinerimei române din aceasta comună. Gara e împodobită cu verdeață, iar pe străzile cari conduc spre piață au fost ridicate frumoase porți de triumf, împodobite cu stegulețe tricolore.

Aceasta societate a fost înființată de repausatul părinte Ioan Fulicea, iar după moartea dânsului a fost condusă de harnicul domn notar Waldomar Hüttinger, care deși german de origine a condus aceasta societate și a înghetbat un cor al tinerimei, care cor cântă în fiecare Duminică și sărbătoare în biserică. În toamna anului trecut a venit în Șinea-Veche un tânăr și zelos învățător și un bun violinist dl Octavian Simen. Noi Șercăienii am regretat, că nu l-am putut menține între noi pe dl inv. Simen mai mult de un an, căci legea școlară

cerea ca locul al doilea dela școala noastră din Șercaia să fie ocupat de o învățătoare. Dl notar a cedat locul de președinte al acestei Societăți a Tinerimei, dlui inv. Simen și acum muncesc mână în mână pentru educația culturală a tinerimei din această comună.

Oaspeții sosiți cu trenurile dinspre Brașov și Făgăraș au fost întâmpinați la gară de cârmă tinerime, care în sunetele fanfarei militare din Brașov i-a condus până în piață, iar de aici s'au dus cu toții la biserică, unde s'au Liturghie a fost săvârșită de p. Borș.

După terminarea serviciului divin au plecat cu toții spre piață, unde preoții: Ioan Florea din Brașov, Ioan Oniga din Vad și preotul local Emil Borș au făcut sfeștania și au stropit steagul cu apă sfințită. Ca nași ai steagului au fost dnii: Leonte Moldovan deputat de Brăila, un fiu al acestei comune și Dr. Nicolae Vlaicu prefectul județului Făgăraș.

De pe tribuna frumos împodobită cu brazi au vorbit: părintele Borș, Oct. Simen, Leonte Moldovan, care își aduce aminte acum cu multă duiosie de anii copilăriei petrecuți în această comună. Rev. Domn Dr. Victor Macaveiu le aduce aminte Șineanilor de anul 1907, când tot în această piață împreună cu dl Dr. Alex. Vaida Voevod au ținut o întrunire înainte de alegerea de deputat, când era candidat dl Dr. Nicolae Șerban. Jandarmii unguri împușcaseră mortal pe 4 Români din Mărgineni și cu toată prigoana deslănțuită de Ușuri și deși votarea era pe față, Românii făgărășeni au scos doi deputați români pe dl Vaida la Arpaș și pe dl Șerban la Făgăraș. Azi dl Vaida e primministrul țării. Propune deci și cei prezenți aclamă cu multă însuflețire să se trimită de aici o telegramă M. Sale Regelui și una dlui Vaida. Mai vorbesc dnii: Dr. Nicolae Vlaicu, Ioan Fătu, Gh. Moldovan dir. școlar în Șineca Veche, Ioan Aron, Dr. Ioan Bârsan adv. Făgăraș și Gh. Strâmbu inv., în numele Tinerimei din Vad.

S'au bătut apoi mai multe ținte în steag, contribuind cu toții cu sume frumoase pentru această societate.

În sunetele fanfarei militare a urmat apoi defilarea prin fața tribunei. Defilează dl notar Hüttinger în fruntea tinerimei cu steagul so-

cietății, apoi fetele din Societate în frunte cu dna Emilia Crișan, apoi femeile tinere, Școala primară și Grădina de copii în costume naționale, având în fruntea lor pe dsoarele inv. Silvia Boeriu, Carolina Crișan și dl inv. Simen, apoi tinerimea din Vad cu dl inv. Gh. Strâmbu și tinerimea din Șineca-Nouă cu dsoara inv. Valeria Flucuş și dl inv. dir. Victor Tunsoiu.

După aceea s'a jucat Hora Unirii.

La ora 2¹/₂ d. a. s'a servit un banchet în localul Casei culturale, care mai înainte a fost localul Școlii de arte și meserii și acum Ministerul de Instrucție a cedat-o de Casă culturală. S'au rostit mai multe discursuri.

După masă a avut loc un concert dat de tinerime, sub conducerea dlui inv. Simen, iar seara s'a ținut în același local un bal, la care s'a petrecut în o frumoasă înfrățire, uitând cu toții de măruntele hărțueli politice.

Meritul reușitei acestei frumoase și neuitate serbări culturale revine: dlui notar Hüttinger, soției dânsului, dlui inv. Simen și dlui subrevizor școlar Ioan Fătu. Lucrând cu toții mână în mână acești intelectuali, împreună cu părintele Borș, comuna aceasta fruntașă va prospera în tot ce e bine și frumos.

O răsplată binemeritată. Bătrânul inv. Ioan Pop din Șineca-Veche, care timp de aproape 40 de ani a fost inv. la Școala noastră confesională gr.-cat. din Șineca-Veche, a fost decorat de M. Sa Regele cu „Meritul cultural pentru Școală” în grad de cavalier. Este o răsplată binemeritată, dată acum la bătrânețe dlui inv. dir. pens. Ioan Pop, pentru munca depusă în școală și afară de școală. Venerabilul bătrân este tatăl dlui prof. univ. din Cluj Dr. Traian Pop, a dlui insp. gen. de siguranță Dr. Camil Pop din Timișoara și socrul dlui Ioan Fătu subrev. școl.

Târgul de vite ținut acum la Șercaia a fost foarte bine cercetat. S'au făcut peste o mie de vânzări. S'au vândut boi buni cu 12—13 mii lei perechea, boi mijlocii cu 9—10 mii lei per., cai buni cu 12—16 mii lei per., o vacă de lapte cu 5—6 mii lei, o vacă stearpă 3—4 mii lei, o bivoliță bună cu lapte

cu 4—6 mii lei și un vițel de un an cu 2 mii lei. Prețul vitelor e în o continuă creștere, ceea ce numai îmbucura poate pe plugarii noștri.

Pr. Valeriu Crișan-Șercaia

Să fim buni creștinii!

De IOAN AGÂRBICEANU,
canonic, secretar al „Astreie”

Păcate nouă încep să se încuibă stricând datinele vechi, cari au fost țaria noastră în trecut. — Veacuri de-arândul Românii au rămas neschimbați în credința lor creștinească, cinstitori ai bisericii, necunoscând răvna de-a alerga după învățături ori rândueli sufletesti nouă. Alte neamuri în cursul veacurilor s'au depărtat de credința cea dintâi, și chiar unele din nemijlocita vecinătate a noastră.

Noi am rămas cu vechile altare, până acum de curând, când au început să se arate și între români credințe nouă și ră-tăcite.

Dacă vom cerceta deosebitele ținuturi românești, în cari a prins neghina, vom afla că răul a început numai după ce ani de-arândul dacă nu zeci de ani, bisericile noastre au fost foarte slab cercetate de credincioși.

Ori unde viața noastră religioasă-biserică e înfloritoare, adică în ținuturile în cari bisericile sunt pline la toate praznicile și în toate Duminecile, unde creștinii se spovedesc și se cuminecă în fiecare an; unde oamenii nu trăesc necununați, unde nu sunt lepădați copiii înainte de nașterea lor firească — în toate

Foia „UNIRII POPORULUI”

Pe banii lui

Pe Chirilă din Tonorog îl cunoșteau nu numai în satul lui, ci și prin împrejurimi ca pe un om pururea vesel, deschis la vorbă și deschis la inimă.

Nu putea fi nici o adunare de bărbați, în Dumineci și în sărbători, după ce ieșeau oamenii din biserică, ori în serile lungi de iarnă, în crâșma jupânului Ișig, unde să nu fi înveselit lumea cu glumele sale, și să nu fi stărait puternice hohote de râs pe urma poznelor ce le făcea. Căci era meșter mare de tot felul de păcăleli, încât te mirai că de unde naiba le mai știe scoate.

Când se afla între tineretul mai nepriecut, cum sunt băietanii cărora abia le mijeste mustața pe sub nas, el arăta cum poți slobozi fumul de țigară prin ochi. Aceasta o făcea așa că-i îndemna pe băieți să-și pună mâna pe pieptul lui și să i-se uite bine în ochi. Iar dacă se nimerea ca vreunul dintre ei, care era mai nătâng, să facă cum a zis, până când acesta se uita drept în ochii lui, îi apăsa țigara binisor pe mână, încât îl ardea cum se cade.

Altă dată, când se întâmpla bună oară să fie mai multe femei la un loc, Chirilă răsăria,

ea din pământ, în mijlocul lor și făcea câte o poznă de biga în ele o spaimă chiar de cea muierescă. De acestea făcea el mai ales în serile de toamnă, când se porneau șezătorile. Aici, uneori aprindea caerul din furca nevastelor și fetelor adunate la tors, alteori puneă în fereastră casei câte un bostan cu miezul scobit, în a cărui coajă tăiașe de mai înainte ochi, nas și gură, ca la om, iar în el puse o lumină aprinsă. Și bietele muieri, când vedeau această arătare diavolească, tremurau ca varga de teama că a venit necuratul la ele.

Dar toate năsdrăvniile acestea le făcea fără nici o răutate, numai de dragul glumei, ca să-și petreacă el și cei din jurul său și cu cât era păcăleala mai mare, cu atât era Chirilă mai mulțumit, ca și cum ar fi făcut te miri ce ispravă bună.

Și apoi nu numai între alții, în fața mulțimii, făcea el drăcii de aceste, ci și în ascuns îi plăcea să-i tragă unuia și altuia câte o pârleală, de să-i meargă vestea și se gândea cu bucurie la mirarea ori la necazul ce-l va face aceluia pe care și-a pus ochiul.

Astfel, în timp de vară, după ce pescarii își puneau vârșă în gărlă, pe când credea că aceasta s'a umplut, Chirilă mergea pe furișul la ea și o golea de toată bunătatea de pește ce se găsea într'ansa. Când mai târziu stăpânul vârșei venia să și-o caute, putea să fluiera a pagubă, căci o găsea goală ori numai cu vreo

doi-trei pescuți în ea. Chirilă însă râdea în pumni de necazul omului, ca de o glumă nevinovată. Dacă totuși se întâmpla cumva să se știe că el a fost făptuitorul și i-se spunea aceasta în față, fără a clipi din ochi, răspundea hotărât: „De, nu-i pentru cine se gătește, ci pentru cine se nimerește”.

Alteori, când în timpul căldurilor de vară domnetul din sat mergea la locul numit Iatre păduri, la câte o petrecanie, până când domni în plimbarea lor se îndepărtau de balta dela izvor, în care-și pusese sticlele cu bere la răcit, poznitul de Chirilă se furișă încetșor la baltă și șterpelea câte o sticlă două, din cari bea berea și apoi le umplea cu apă. Pe urmă biga dopul la loc și le așeza iarăși unde au fost, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Se înțelege că în toată treaba aceasta numai de aceea era nemulțumit că nu poate fi de față la destuparea sticlelor ca să rădă din inimă de cătrâneala oamenilor pe cari i-a păcălit.

Și iacă așa a dus-o multă vreme Chirilă cu păcălelile sale până ce în toate părțile i-a ieșit vestea de om poznit și, în cele din urmă, „Poznitul” i-a rămas numele.

Intr'o seară de toamnă târzie, pe când țărani noștri isprăvesc cu lucrul câmpului și adună roadele din hotar, Chirilă din Tonorog voios că și-a dus agoniseala acasă, ca toți creștinii, și că va putea să vadă de acum și

satele și ținuturile în cari oamenii trăesc așa, — credințe și legi nouă nu s'au înscuibat. — Dimpotrivă, ele răsar și prind în satele în cari numai babele și moșnegii mai merg la biserică; unde preotul slujește uneori Dumineca fiind de față numai diacul și paracliserul. În satele, în cari nu se spovedesc la Paști de câte zece-douăzeci de oameni.

Așa dar, credințe și legi nouă se ivesc între români, numai după o mare și îndelungată descreștinare și păgânătate a satului, fie din vina oamenilor, fie din vina preoților, mai adeseori și din vina unora și din vina altora.

Cel mai bun leac, cea mai bună apărare împotriva credințelor nouă și greșite, este reînvierea vieții religioase în sânul bisericii noastre străbune.

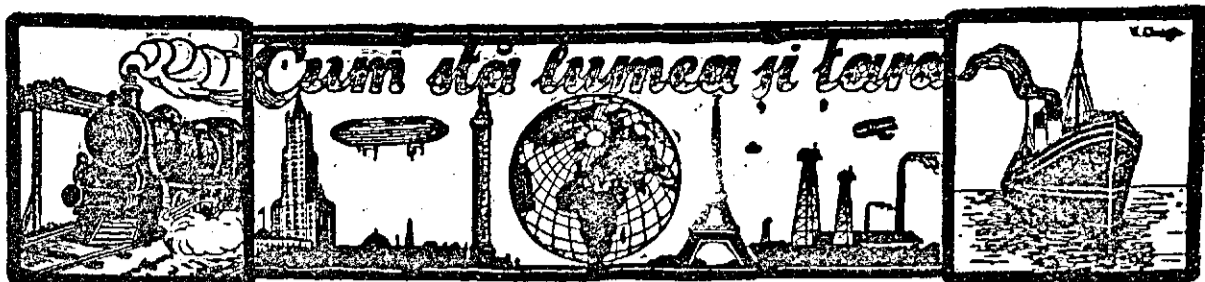
O învățătură nouă care crește numai din păcatul și păgânătatea oamenilor, nu poate fi bună, ci otrăvitoare ca și burenile ce cresc pe lângă gunoaie.

E cu totul de lipsă, ca rânduelile vechi creștinești să învieze din nou. Bisericile să se umple iar de credincioși, spovedaniile să se facă, cununile să nu fie înconjurate, copiii să nu fie lepădați.

Preoții să țină propovăduiri la toată slujba. Creștinii cuminți să facă coruri, pentru a cânta în biserică și a atrage aici și pe cei părăsiți. — Biserica trebuie să ajungă iar inima satului, mângăerea și întărirea creștinilor.

Și aceasta, cu toată graba, pentru a ne feri de primejdii mai mari.

Fug Germanii în Elveția. În Germania stăpânește atotputernicul Adolf Hitler. Gazetele cele mai multe spun că e bine în Germania, afară de cele jidovești, cari îl hullesc rău pe dl Hitler. Că ce e acolo și cum e, putem vedea din știrile cari ne sosesc din Elveția. Aceste știri spun că zilnic trec granița elvețiană 5000 de Germani din Germania. Elvețienii îi primesc bucuroși și-i așează în satele și orașele lor.

Ce mai este nou în politică

Marea conferință economică a lumii întregi la Londra

În ziua de 12 Ianie s'au întrunit la Londra, în capitala Angliei, trimișii alor 66 de națiuni din toată lumea, ca să se sfătuiască împreună cum s'ar putea îndruma țările de pe întreg rotogolul pământului spre limanuri mai fericite. Conferința dela Londra se numește *economică* și *valutară* fiindcă toate durerile din lume izvoresc astăzi mai ales din relele stări economice, din datoriile celea multe cari apasă nu numai pe oamenii singuratici ci și statele, din lipsa de bani și de negoate între popoare, și din marea deosebire ce este între valutele (banii) unor țări și ale altora.

Conferința dela Londra este chemată să caute o ieșire din impasurile de mai sus și, ca popoarele pământului, toate împreună să găsească un leac, pentru boala cea grea de care suferă omenirea. Oamenii sufer pretutindeni de lipsă de bani, de lipsă de lucru și de câștig. Datoriile pe cari le-au făcut țările în timpul marelui războiu sunt peste măsură de apăsătoare, statele nu pot plăti, creditorii cer bani, iar bani nu sunt, căci bugetele țărilor nu sunt îndestulătoare nici pentru nevoile celea mai arzătoare, necum și pentru cheltuielile fostului războiu.

Conferința dela Londra a fost deschisă de însuși Regele George al Angliei, care

în cuvântul său din prima ședință a spus următoarele:

»In aceste vremuri de restricte economică generală, vă urez, cu un simțământ de adâncă răspundere, bun sosit în Marea Britanie. Cred că pentru întâia oră în istorie se întâmplă ca un suveran să prezideze deschiderea unei conferințe a tuturor națiunilor din lume. Doresc să exprim satisfacția mea că o astfel de adunare este cu puțință și încrederea mea că această sfortare obștească va aduce rezultate folositoare.

»Doresc bun sosit reprezentanților statelor membre ale Societății Națiunilor. Am urmărit totdeauna cu cele mai vii prețuiri activitatea Societății Națiunilor. Societatea Națiunilor a convocat această conferință și a pregătit-o prin serviciile prețioase ale comitetului de experți. Fără Societatea Națiunilor și fără idealurile Societății Națiunilor mă îndoiesc că această, mare adunare s'ar fi putut ținea vreodată.

»Urez nu mai puțin cordial bun sosit și reprezentanților statelor cari nu sunt membre ale Societății Națiunilor. Recunosc spiritul de cooperare folositoare care i-a făcut să se alăture acestor desbateri.

După Regele Angliei a vorbit ministrul *Macdonald* arătând și dânsul marea sărăcie în care se sbăte lumea și lipsa de

de trebile din jurul casei, porni în sat către crăsmă. După atâta sdroabă, îi era dor să se întâlnească cu oameni de seama lui, să stea de vorbă cu ei și să-și mai spună cele necazuri. Dar numai așa vine vorba de necazuri, căci Chirilă nu știa ce-i necazul. Lui i-a dat Dumnezeu o fire veselă, care înfruntă ușor greutățile vieții și trece peste ele, fără să le simtă. De aceea, ca totdeauna, și în seara aceasta el nu la necazuri se gândea, ci mai degrabă la o leacă de veselie.

Când a ajuns în dreptul crășmei, iată că se întâlnește cu Gheorghe a Onului, cu Toader din Deal și încă cu vreo alți trei tovarăși de petrecamii. După ce și-au dat „bun întâlnitul” și au vorbit de ce au lucrat până atunci, de vreme, de sămănăturile de toamnă și de altele ca acestea, zice Chirilă: „Acum, măi prietenilor, știți ce? Imi pare bine că ne-am întâlnit rănitosi. Haideți în crăsmă! La ce să mai stăm în drum și să căscăm gura. Dacă am alergat atâta în zilele trecute, cred că acum ne-a cădea bine un păhărel de beutură, cu care să ne mai desmorțim oasele.”

Tovarășilor nici că le venea să creadă vorbelor lui Chirilă și se uitau chiorăș unul la altul, ca și cum s'ar fi întrebat că oare ce l-o fi îndemnat să fie atât de darnic. Chirilă însă nu slăbea de loc din chemat și o ținea într'una: — „Haideți, prietenilor, ce mai stați pe gânduri? Eu vă chem. Bem pe banii mei!”

Când aud ei una ca aceasta, cei cinci prieteni, deși știau bine că lui Chirilă nu-i mucezeau niciodată banii în pungă, au gândit că te miri ce câștig neașteptat a dat peste el și de aceea vrea să facă cinste. Căci altminteri era bun la inimă și din ce avea bucuroși da și altora, numai că nu prea avea. În sfârșit, dacă vădeți că prietenul îi chesamă cu dea-dinsul, de ce s'ar mai codi?

Intră cu toții la jupânul și se așează la masă.

Aiei, ca în crăsmă, voie bună. Chirilă cere numai decât o cupă de rachiu și la masa bunilor prieteni în eurând se desleagă limbile și se sălășluiește o veselie dulce, cum nu s'a mai pomenit de mult între ei. Astfel vor fi stat ei la voie bună o vreme ca de un ceas, până ce au isprăvit de beut și apoi veni rândul la plată. Unul dintre ei chemă atunci pe jupânul, care făcu socoteala. Nu era mare scofa: numai 30 de Lei pe toată beutura. Tovarășii lui Chirilă își întoarseră acum privirea spre el și-i făceau semne să plătească; doar el îi chemase să bea.

Nu-i vorbă, prietenul îndată se și ridică de pe scaun, bate șerparul și scotocește prin el dela un capăt la altul, încât credea că i-se pierde mâna în mulțimea de bănet. După multă căutare, în sfârșit, scoate, cu mare greu, o hârtie de 50 de bani — căci era pe vremea

când umblau acestea — și o pune pe masă zicând:

— „Uite banii de plată, aieci-s banii mei”.

Prietenii atunci se uită cu toții mirați, când la hârtia de pe masă, când unul la altul, și nu știau ce să creadă. Abia după un răstimp, băgă de seamă Toader din Deal, cel mai bătrân dintre ei și care era mai cu socoteală, că aici nu miroase a bine și-i zice lui Chirilă:

— „Măi, frate, nu te faee incoala! N'ai auzit că ne cere 30 de Lei? Tu ce vrei cu cei 50 de bani? Acum câtă să nu dai cinstea pe rușine și vezi de plătește tot!”

Chirilă însă foarte liniștit, dar totodată și cu deplină hotărâre în glasul său, răspunde: — „Aceștia-s toți banii mei. Dacă nu mă credeți, poftim de mă căutați”.

La vorbele acestea, ca mușcați de șarpe porniră cu toții asupra lui, dar mai cu seamă Gheorghe a Onului, care se teme mai tare că plătește o rușine, începu să-și descarcă mânia într'un potop de vorbe grele și ocări încât credea că acuș-acuș se încăieră la bătaie. Noroc cu Văsălie a lui Cocoloș din colțul mesei, care i-a oprit din bună vreme și a potolit cearta cu firea lui blândă, zicându-le:

— Ian tăceți, măi ortaci, să nu ne facem de răs. E drept că până acum n'aș fi crezut odată cu capul că dracul de Chirilă e în stare să ne facă o păcăleală ca asta chiar și nouă care-i suntem prieteni, dar acum văd că ne-a

lucru a muncitorilor, al căror număr se ridică la peste 30 milioane de șomeri.

— Aceasta nu mai poate continua — a zis d. Macdonald — căci altfel s'ar putea ca viața să se revolte împotriva suferințelor și puterile disperării să târască cu ele câștigurile trecutului.

Spre înălțurarea unui rău mare ca acesta — a continuat d. Macdonald — trebuie să facem o învoială internațională (adică a tuturor popoarelor), să ne dăm toți mâna și să punem umăr la umăr pentru scoaterea omenirii din impas.

După discursurile de deschidere s'a alcătuit biroul sau cancelaria conferinței, în care au intrat câte un reprezentant din 15 țări. Conferința se va ocupa mai ales cu statorirea unui curs sau preț de bani pentru toate țările, ca să nu mai fie valute tari și valute slabe, ci banii să aibă putere la fel. Lucrul acesta este foarte greu și el va da multă bătaie de cap trimișilor la Londra.

La conferința din Londra ne avem și noi trimișii noștri, în frunte cu d. Titulescu, plecat chiar acum din țară, să ia parte la lucrările acelui mare sfat economic al lumii întregi. Ce va ieși din această mare consfătuire, vom vedea.

Pactul celor patru mari puteri

În sfârșit, pactul sau contractul celor patru mari puteri din Europa, Anglia, Franța, Italia și Germania, a fost încheiat și subscriș. Aceste state s'au legat prin pactul de mai sus, că în lucruri cari le privesc pe ele, vor merge mână în mână și nu vor face nimic unii fără de alții. Când s'a pus la cale vestitul contract, s'a svonit că celea patru puteri ar fi de părere, că pacea în lume nu se poate socoti deplină dacă nu se cercetează contractele de pace și nu se fac revizuirile de lipsă. De acest svon mai ales ungerii dela Budapesta au legat mari nădejdi, sperând că vor putea să se atingă de

granițele noastre, ale Sârbilor și Cehoslovacilor, reinviind vechiul parip al Ungariei răposate.

Pactul celor patru mari puteri le-a cam răcorit însă ferbințele, căci revizuirea a rămas pe dinafară, mai cu seamă în urma hotărârii bărbătești a Franței de a nu-și părăsi nici o clipă pe vechii și bunii săi tovarăși de arme din marele război, între cari cei mai apropiați și mai devotați am fost noi Români. Guvernul francez a și trimis guvernului nostru din București o asigurare foarte frățească, spunând că revizuire fără voia noastră nu va putea face nimenea.

Așadar nădejile revizionistilor au căzut în baltă și puterile cari au iscălit pactul dela Roma s'au legătuit că nu fac nimic ce ar atinge granițele unor țări cari au luptat pentru libertatea lor. Chezaș pentru aceasta s'a legat să fie nobila Franță.

Hitleriștii la Viena

Nemții național-socialiști din Viena (cari nu sunt altceva decât Hitleriști) dela un timp încoace au început să-și facă de cap. Ar vrea să pună și ei mâna pe frânele țării, cum au făcut-o oamenii lui Hitler în Germania. În zilele din urmă național-socialiștii austrieci au făcut turburări destul de serioase, cari au de scop răsturnarea guvernului.

În ziua de 12 Iunie orașul Viena a fost turburat greu de mai multe bombe cari au fost puse de necunoscuți în plin oraș, cari explodând au făcut și jertfe omeniești.

Cea dintâi bombă a fost dată în formă de pachet în mâinile unui negustor evreu, care neștiind ce conține pachetul a primit arma drăcească și scăpându-o jos bomba a explodat. Negustorul a fost rănit de moarte și el a și murit acolo la fața locului. Au fost răniți și alți oameni din prăvălie.

Altă bombă a explodat într-o clădire

înșelat rău. Cu sfada însă tot nu o scoatem la căpătâiu. Mai bine să vedem că oare n'am face toți împreună suma ce ne trebuie. Bateți numai șerpărele!

Vorba lui Văsălie vorbă înțeleaptă a fost și așa a făcut fiecare, precum a zis el. Dar cu toată truda, cu toată căutarea lor, n'au putut găsi mai mult de 15 Lei.

Văzând că nici din fundul pământului nu ies banii de lipsă, la urmă tot Văsălie se întoarce către crășmar și-i zice:

— „Jupâne, acum vezi și D-Ta cum ne-o încurcat mincinosul de Chirilă, dar pe mine mă cunoști bine, că doar nu-i întâia oră când îți calc pragul. Bani câți is lipsă serie-i numai în carte, pe răspunderea mea, e'apoi și-oiu plăti eu omeniește, că știi, nici al'dată n'ai rămas de pagubă“.

Vorba să fie, de pagubă n'a rămas el niciodată, jupânul, dar de căzut nu i-a căzut bine, numai că n'avea ce face.

Oamenii noștri însă buni-bucuroși că au putut să scape și așa, cu fața nu tocmai curată, au curățit frumușel locul și au cam șters-o din crășmă.

Numai lui Gheorghe nu-i mai venia inima la loc, nici după ce au apucat la largul. Cât ce se văzu cu ortacii în drum, și sări din nou eu gura asupra lui Chirilă, înfruntându-l cum nu se poate mai aspru:

— „Da bine, mă nerușinatule, asta îți e

omenia? Mă faci să-mi ardă obrazul înaintea oamenilor de treabă! Dacă n'ai avut cu ce plăti, pentrece m'ai făcut părtaș la neobrăzarea ta, că te iau la mână de știu că n'ai să mă uiți cât îi trăi!“

Dar las' că și-a găsit omul. Chirilă nu era din felul acelor pe cari să-i scoți din sărite cu vorba. El, ca oricând, îi răspunde și de astă dată cu nepăsare, ba încă simțindu-se a râde:

— „Acum lasă și tu, măi frate Gheorghe, nu te mai turbura așa de tare, că doar bine știi că v'am chemat să bem pe banii mei, iar eu chiar toți banii i-am dat, câți i-am avut. Apoi dacă n'am avut mai mult de 50 de bani, ce era să fac? Cine era de vină? Pe banii mei v'am chemat, pe banii mei ați beut. Doar nu vei zice că n'ai beut și pe banii mei?“

La acest răspuns, toată urma de supărare pieri din fața tovarășilor de beură și, afară de Gheorghe, au început să râdă cu toții din toată inima de gluma prietenului lor.

— „Vezi că și Chirilă al nostru are dreptate, zise mai la urmă Toader din Deal, și pe banii lui am beut!“

— „Fie, răspuse Gheorgh, dar să știți că pe vorba lui n'am să merg mai mult nicăiri și niciodată“.

Eugen Bucur

din apropierea parlamentului, însă din norocire aceasta n'a făcut stricăciuni.

La aceeași oră o a treia bombă a fost aruncată în prăvălia Deutsch, unde se aflau mai multe persoane. Bomba era cu gaze și cei prezenți au leșinat de frică, fără să pată însă ceva mai rău.

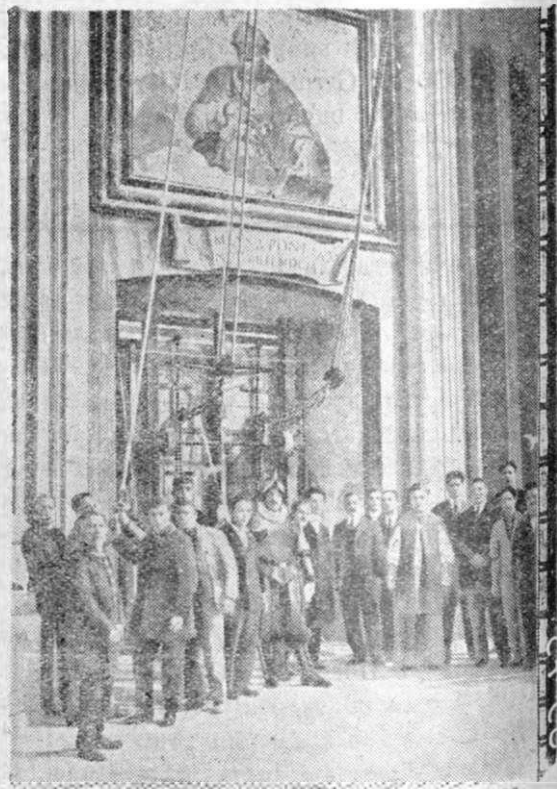
Tot atunci au mai lucrat alte două bombe, în alte părți ale orașului. Toate puse sau aruncate de necunoscuți. Inșă, fiindcă erau îndreptate mai ales contra evreilor, se dă ca sigur că ele vin dela Hitleriști. Guvernul din Viena a luat celea mai aspre măsuri ca asemenea fapte să nu se mai poată întâmpla. Ca primă măsură va fi declarată starea de asediu, apoi se vor închide toate societățile național-socialiștilor.

În orașul Gratz hitleriștii s'au luat la bătaie cu comuniștii. Aceștia din urmă au ucis un hitlerist. Studenții luptă alături de național-socialiști.

Atentat împotriva lui Venizelos.

Cel mai cunoscut om politic al Grecilor este fără îndoială dl Venizelos, fost de mai multe ori ministru președinte al Greciei. DSA a plecat în ziua de 7 Iunie, dimpreună cu soția sa într'un oraș din apropierea Atenei, ca să-și cerceteze o rudă. Intorcându-se noaptea târziu, pe la miezul nopții, cu automobilul spre Atena, deodată i-au atăcat cu revolvere dintr'un automobil care venea către ei și au pușcat asupra lor vre-o 50 de gloanțe. Dl Venizelos a scăpat neatins, soția sa și șoferul însă sunt răniți. Atentatorii au luat-o apoi la fugă și, ca să nu poată fi prinși, au aprins în drum automobilul. Poliția îi caută cu mare zor, dar încă nu i-a aflat.

Poarta sfântă în Roma

Anul Sfânt în Roma (cum este și cel curgător) se deschide cu slujba care se face la Poarta Sfântă dela biserica cea vestită a Sf. Petru. Chipul nostru înfățișează această poartă, pregătită gata să fie deschisă. În față sunt muncitorii cu sculele lor, să ridice poarta mare și grea de aramă. Urmează să vie P. Sf. părinte Papa, să lovească de trei ori cu ciocanul de argint în partea cealaltă și Poarta Sfântă va fi ridicată rămânând deschisă un an de zile. Printr'ânsa intră la închinare milioane de credincioși din toată lumea.

Intâmplare de pomină

Povestea ungurului care s'a făcut orb ca să-și prindă nevasta în cursă

Un țaran din jurul Seghedinului trăia o viață destul de fericită cu soția sa. Dela o vreme a băgat însă omul de seamă, că nevasta lui bate cărările păcatului. În sufletul său s'a întristat greu bietul creștin, dar nevastă nu i-a arătat durerea, vrând s'o cerce. Într'o zi, pe când se întorcea dela câmp, și-a găsit soția făcând plăcinte și gătind fripturi alese, cari nu erau pentru el, ci pentru ticălosul de ibovnic. Nici de astă dată nu i-a făcut nici o imputare, ba se făcea că nici nu știe pentru cine sunt gătite mâncările alese. Și i-a zis: nevastă dragă, mie te rog să nu-mi gătești prea multe cărnuri și plăcinte, că eu sufăr de-o boală rea, și dacă mănânc prea bine, orbesc. Așa mi-au spus-o doctorii!

Proasta de muere nu a înțeles vorbele bărbatului și tocmai de aceea mai vartos îl omorea cu cărnuri și plăcinte. Bărbatul mânca și tăcea. Iar femeia se întâlnea cu celalalt și își făceau nădejdi, că prostul de bărbat va orbi de fapt. El se și făcea că în fiecare zi vede mai rău. Într'o bună dimineață i-a și spus: nevastă dragă, eu nu mai vād de loc, am orbit de tot! Eu sunt un om pierdut. De aceea iată ce m'am socotit eu: vreau să mor și te rog pe tine să mă lei de mână, să mă duci la malul Tisei și să mă împingi în apă, să pier acolo, că orb cum sunt, nu mai am nici un rost în lume!

Femeia proastă, repede s'a învoit la această păgânătate și hai cu bărbatul la Tisa. Acolo i-a așezat pe om lângă o râpă iar ea s'a dus departe, ca să se poată rezezi mai bine și să-l împingă în apă. Și venea la vale ca o furtună. Când s'a ajuns la omul ei, care făcea pe orbul, acesta s'a frās repede de-o parte și în apă a căzut nevasta cea păcătoasă. Într'un moment au înghițit-o valurile și s'a înecat. Iar bărbatul, ne mai având de ce face pe orbul, s'a dus la poliție și s'a înștiințat de bună voie, ca ucigaș al nevastei sale. Acum judecătorii își bat capul, să caute paragrafi de lege pentru așa intâmplare ciudată!

„Agru“ la Gherța-Mare

Duminecă 7 Maiu a. c. a avut loc în această comună a doua adunare a „Agru“-lui, din acest an.

Serbarea a avut și de astădată un succes deosebit. La serbare a luat parte tot satul în

frunte cu intelectualii. În curtea școlii s'a desfășurat un frumos program.

M. On. Părinte Iustin Pop, a vorbit popoului adunat despre *pocății*, arătând pericolul ce prezintă aceștia nu numai pentru Biserica lui Hristos, ci și pentru neamul nostru. Sf. Sa a îndemnat pe ascultători să înconjoare pe acești rățaciți, căci ușor pot cădea în mrejele lor. În aceasta comună încă nu există nici un sectant.

După aceasta a urmat cuvântarea dlui inv. dir. Bălaj Mihai, care pe înțelesul popoului a vorbit despre *adevărata biserică a lui Hristos*.

Amândouă vorbirile au fost ascultate de către săteni, cu multă plăcere.

Apoi elevii dela școala primară sub conducerea dlui inv. dir. Bălaj Mihai au executat un frumos program *artistic-religios* ce a constat din coruri, recitări de poezii și dialoguri.

Sătenii s'au îndepărtat la vetrele lor foarte mulțumiți.

S'au inseris noi membri și s'a făcut propagandă pentru *foile scrise în spirit creștinesc*.

Pentruca fondurile „Agru“-lui să crească s'a luat hotărîrea ca de aci înainte petrecerile tineretului, din Dumineci, să fie aranjate de societatea „Agru“ și venitul net să se verse în folosul acestei societăți.

Unul din cei de față

Făuirea poamelor și a legumelor

Ministerul de agricultură din Franța a dat poruncă, ca toți aceia, cari încearcă făuirea poamelor și a legumelor să fie aspru pedepsiți. Sub făuire se înțelege punerea în coșuri sau în lăzi, deasupra a poamelor și a legumelor bune și frumoase, iar de desupt a poamelor și legumelor rele și urite. Pedepsa se dă și atunci când făuirea s'a făcut fără știrea vânzătorului. O astfel de lege ar fi foarte bună și la noi, căci foarte mulți vânzători au obiceiul de a făui marfa, în paguba țării.

Numărul pomilor din țară

După socotelile făcute în toamna anului trecut, la noi în țară sunt cu totul 82.641.835 pomi. Față de socotelile făcute înainte de aceasta cu 5 ani, este un spor de 8.474.094 pomi. Istre acești pomi se cuprind numai cei ce în toamna trecută au dat rod, iar nu și cei tineri.

Înștiințare. Domnul Gavril Pipos, controlor financiar pensionat, din Huedin jud. Cluj, roagă pe colegii săi, cu cari a terminat liceul din Blaj în anul 1883, ca în vederea întâlnirii de 50 ani, să binevoiască a-l comunica adresele.

Primiri în clasa I de liceu. Sunt mulți părinți cari se interesează de primirea băeților și fetițelor în cl. I de liceu. În această clasă se primesc elevii cari au isprăvit cl. IV a unei școlii primare. Pentru primirea în liceu se cere un *examen de admitere* din limba română și matematică. La liceele noastre din Blaj (Liceul de băeți și liceul de fete) acest examen se dă numai în luna Septembrie, la început. Pentruca copiii să fie admiși la examen, părinții vor face cereri către direcțiunile respective, cari să sosească până la 20 August.

Gilotina și-a făcut datoria. În ziua de 8 Iunie dimineața, gilotina, adevărată aceea mașină cu care se taie capul celor osândiți la moarte, și-a făcut datoria, tăind capul ucigașului Putmann, care și-a ucis pe mătușe-sa. Gilotinarea s'a făcut în curtea temniței din Paris.

Copiii să nu umble pustii. Într'un sat din Bulgaria, din apropiere de Plevna, mai mulți copii se jucau pe la gropile unde se scoate nisip pentru trebuințele locuitorilor. Doi oameni tocmai se aflau într'o groapă mare și săpau nisip. Copiii sărind pe deasupra, baia s'a surpat peste capetele celor doi muncitori, iar cu pământul au lunecat și copiii în adâncime. Pe când s'a aflat de veste în comună, cei doi muncitori și *cinci copii* erau deja omoriți de malurile băii surpate!

S'a mai cufundat o corabie mare. Cea mai mare corabie franceză de pescari a fost „Madeleine“. Această corabie, îndatăce prindea peștii, îi și pregătea și așeza în cutii de tînchea, drept conserve. Și acum avea cam 800 butoaie de conserve cu tot felul de pești, 630 de tone (o tonă = 1000 kgr.) de sare, mai multe mii de kilograme de ceapă și de ulei. Era tocmai în drum spre New-Foundland, ajungând însă la insula Terschelling (Olanda), corabia s'a lovit puternic de o corabie cufundată în mare de pe vremea războiului, care i-a făcut o gaură atât de mare, încât în câteva minute corabia s'a cufundat. Spre noroc întreg personalul corăbiei, 65 de oameni, s'au putut mântui în luntri, așa că n'a perit în valuri nici un singur om. În schimb însă, până i-au găsit celelalte corăbii, mai mulți inși au încăruntit iară unul a amuțit.

Prăschimbați cambille, celce aveți datorii la bănci. Legea cea nouă a conversiunii prescrie ca până la 14 Iunie tot datorășul să-și schimbe cambilul la banca unde are datorie, pentrucă altfel își pierde dreptul la conversiune. Prin urmare nu uități a vă prăschimba cambille până la 14 Iunie pentru 1 Noembrie 1933, altfel pierdeți dreptul la conversiune. Dacă banca n'ar primi cambila, dovediți cu doi martori că i-ați îmbiat cambila.

Să fim băgători de seamă la poduri. Precum se știe podurile de căi ferate sunt păzite ziua-noaptea de soldați, cari au

Vânătoare după noroc!

Pretutindeni ar dori oamenii să le pice norocul așa din senin și să devină bogați dintr'odată, fără muncă și fără bătaie de cap. Câți nu-și fac nădejdi cu lozurile dela loterie, cari se intâmplă că mai și îmbogățesc pe unii, peste noapte cum s'ar zice. Chipul nostru însă înfățișează mulțime cari așteaptă nerăbdătoare la intrările unei loterii, unde tocmai se fac tragerile și nu se știe cui îi suride norocul. Dacă s'ar îmbulzi oamenii la vre-o biserică în felul acesta, câte suflete nu și-ar găsi adevăratul noroc!

Regele băuturii în America

În timpul cât Americanii au dus viață „uscată“, adică au fost opriți dela băutură, regele beșivilor n'a avut nici o omenie în Statele Unite. De când s'a dat însă slobozenie pentru bere, *Nenea Gabrinus*, strămoșul băutorilor este iarăși în mare cinste. Chipul nostru înfățișează o statuie din Chicago, așezată la loc de frunte într'o mare berărie. Gabrinus a trăit de altfel prin anii 1294 în Brabant, a fost prinț și vestit băutor de bere.

poruncile lor prescrise de regulamente. Și oamenii trebuie să fie băgători de seamă cum se apropie de poduri și cum trec, iar la somațiile soldaților să se oprească. La un pod de lângă Sighișoara, într'o noapte de curând trecută, săteanul Ioan Aldea de 39 ani, cine știe cum se va fi apropiat de pod și ce-a mai făcut la somația sentinelei, că aceasta a întrebuițat arma și glonte a nimerit pe creștin, omorându-l pe loc. Acum se fac cercetări, să se afle că oare soldatul era în drept să impuște sau ba? Oricum va ieși însă judecata, omul cu plicna este mort.

Cine sapă groapa altuia... Feclorul Hóri Mihail din Șeulia de Câmpie s'a întâlnit la cârciumă cu dușmanul său vechi Kacsó Albert. Și-a scos deci cuțitul, ca să-l junghie. Sora lui Hóri, s'a aruncat atunci între cei doi feclori; Hóri, în mânie, așa s'a aruncat de grozav asupra lui Kacsó încât acesta din urmă ferindu-se, și-a implântat cuțitul în propriul său picior, și încă așa de nefericit încât a sângerat, și după o jumătate de oră de chin, a murit.

Barbarie cumplită. S'a întâmplat în orașul Galați. Un copilăș de 5 ani, *Ilarie Ionescu*, și-a pierdut urma de vre-o două săptămâni. El a plecat într'o zi să se joace, la alți copii, și nu s'a mai întors acasă. Zadarnic l-au căutat părinții, zadarnic l-a căutat și poliția. Înainte cu câteva zile niște tovarăși de jocuri ai lui Ilarie, scormonind un mal de pământ într'o uliță ferită, au dat de un hoit intrat în putrezire. Era trupșorul copilului pierdut. Făcându-se cercetări s'a aflat că micul Ilarie a fost ucis cu lovituri de cuțit de către tinărul *Nicu Stoian*, absolvent al unei școli comerciale superioare. El spune că a ucis copilul, îndemnat de un cumnat al său, care nu putea suferi pe Ilarie că făcea prea

multă gălăgie cu jocurile lui copilărești. Barbarul de vecin de mult timp îi purta Sâmbete micuțului. Nicu Stoian la început nu voia să-l omoare, ci numai să-l bată, dar lovindul prea rău, ca să nu albă de furcă cu părinții lui Ilarie, i-a implântat cuțitul în inimă și l-a ucis, apoi la îngropat, ca să-l piară urma. O noapte copilul omorât a fost ascuns sub patul cumnatului dăcos. Pe urmă a fost îngropat în ulița ferită. Iată însă că Dumnezeu n'a lăsat crima nedescoperită.

Vară secetoasă. Ploile celea multe pe cari le-am avut în acest început de vară, au băgat groază în oameni, ca nu cumva să se fi schimbat stihile vremurilor și să avem o vară rece și ploioasă! Astronomii sunt însă mai încrezători și prorocesc vară secetoasă. Ei spun că veacul de acum seamănă cu cel din anii 1863 și 1898, când au fost veri deosebit de călduroase și uscate. Și că tot așa trebuie să fie și în acest an. Noi nu suntem cetitori de stele, însă am dori din toată inima ca prevestirile astronomilor să nu rămâie de minciună. Nădejdea să ne fie însă la Dumnezeu, care singur este mai mare peste vremi și peste fapte.

Lăcomia strică omenia. Proprietarul Francisc Gőnczi din Abrud făcea mai zilele trecute mari reparații la casa sa. Muncitorul Tomuța lucra tocmai cu hârlețul, când deodată a dat de mai mulți bulgări de aur, cu totul aflând în pământ peste 1 kilogram de aur învăluit în hârtie și răză. Fiul proprietarului era și el de față, când Tomuța a aflat aurul. A venit vremea împărțirii. Tomuța a cerut să-i dea jumătatea aurului, Gőnczi n'a voit, ci la plătit cu 100 Lei. Tomuța, neîndestulit, l-a pârît la poliție, care a confiscat aurul, care urmează să fie împărțit conform legilor țării, jumătate rămânând al statului și jumătate al celui ce l-a aflat. Și acum va urma un proces care va stabili, cine la aflat și cui i-se cuvine jumătatea.

Căsătorla fostului moștenitor de tron al Spaniei. Fiul cel mai mare al fostului rege al Spaniei vrea să se căsătorească zilele acestea cu Dșoara San Petro Ocelo, fata unui mare industriaș și comerciant de pe insula Cuba. El au făcut cunoștință într'un sanator de tuberculoși din Elveția, unde se aflau amândoi făcându-și cura. Fostul rege al Spaniei este foarte îngrijorat de această căsătorie și a făcut tot ce l-a stat în putință, ca să-l descante dar n'a reușit. Cei doi tineri se vor căsători în curând, spre marea durere a fostului rege și regine a Spaniei, așa bolnavi cum sunt.

Izvorul tinereții. În Asia mică, aproape de orașul Pergam, cică a fost descoperit un izvor cu apă minunată, care întinerește și înfrumusețează pe toți cei ce se scaldă într'ănsul. Mai mulți locuitori din partea locului cari au făcut proba, se zice că au ieșit întineriți și frumoși. Acum a plecat spre locul cu minunea o ceată de învățați nemți să cerceteze izvorul. De se va adevăra șodenia, nu mai rămâne bătrân pe lume care să nu plece la Pergam. Dar fetele urâte? Mare prepestenie va fi acolo!

Mire bătrân. În Turcia trăiește un moșneag care a văzut nu mai puțin decât 160 de primăveri și a fost însurat de 9 ori în viața lui. Aga Zoro, căci așa se numește Matusalemul turc, a dat de curând veste în țara lui, că i-ar fi poftă să se însoare a zecea oră. Caută o novestică nu mai veche ca de 75 de ani, și să fie sprintenă și nu prea sbârclită.

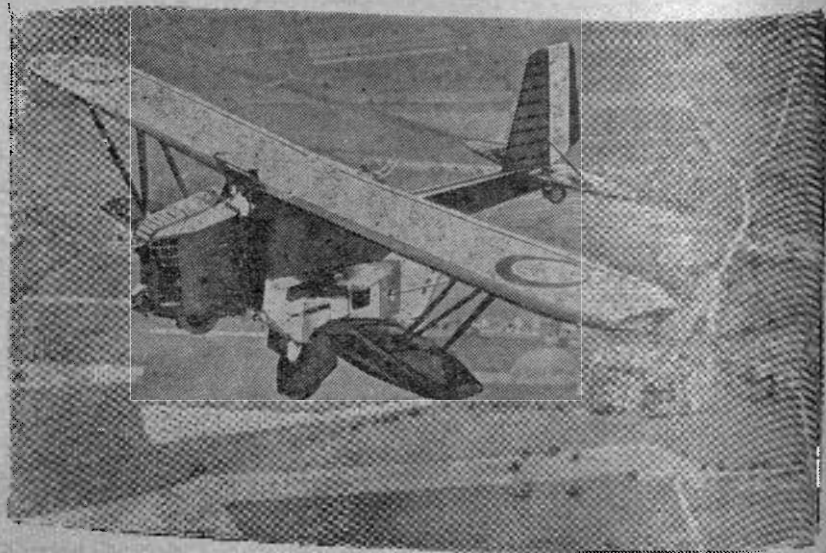
Cum putem apăra holdele de păsări

Vrăbiile cari trăiesc împrejurul satelor noastre sunt păsări foarte lacome și nesătule. Ele fac pagube însemnate la grânele ce dau în coacere. Și încă nu atâta cu cât mănăcă ele, ci mai ales cu ce risipesc pe jos când ciugulesc spicele pline. În potruva lor ne putem apăra foarte bine în felul următor:

1. Cumpărăm ficat de vită dela măcelărie (cam 2 kgr.) și-l punem într'un vas vechiu, spart în mai multe locuri, ca să pătrundă aerul. Gura vasului o legăm însă bine, ca păsările răpitoare să nu poată ajunge la ficat. Vasul astfel pregătit îl întărim în vârful unei prăjini, pe care o implântăm la marginea holdei cu grâu. În timp de 2 zile intră în putregiune și răspândește un miros foarte gădilitor pentru răpitoarele văzduhului. Ulii au miros foarte subțire și simt dela mari depărtări ficatul. Nu va trece mult și în jurul prăjinei cu momeala va începe să rotească vre-un uliu mare, adus de miros. El se va ținea, ca un polițist credincios, tot împrejurul holdei și a ficatului. Păsările mărunte cari vin în stoluri de către sat, ca să se înfrupte din roada grâului, nu se simt bine

Aripile morții

Nu este moartea cea bătrână, care culegea și mai culege încă, nu-i vorbă, câte un muritor, azi aici mâine colo. Ci este cea mai nouă mașină de sburat, fabricată anume ca, în timp de război, să urce bombe în văzduh și de-acolo să le cearnă peste câmpurile de bătăie, peste sate și orașe. În trupul ei închlep mil de bombe, de tot neamul, cu foc și cu gaze, cari pot pustii colțuri întregi de țară. O poartă și o cârmulesc șase aviatori, cari nici ei nu se vor simți prea bine pe acestea aripi ale prăpădului și morții.

văzând pe dulăul înaripat care circulă înfometat pe deasupra lanului. Ba mai mult: simțind uliul zboară îngrozite spre sat, uitând și de foame și de spicele ispititoare. Cât stă prăjina cu ficatul în marginea holdei, ulii ne fac, fără plată, un serviciu foarte credincios și grânele noastre sunt apărute de vrăbii. Insemnează că ne-am câștigat, fără simbrie, o poliție a holdelor care nu ne dă de minciună!

2. Impotriva vrăbiilor mai putem avea și o altă apărare care cere și mai puțină osteneală. Este știut de toți locuitorii satelor, că vrăbiile se hrănesc foarte bucuros mai ales cu fragi, cu fructele dușilor ce cresc prin curți și prin grădini. Duzii, frăgarii dau în rod tocmai în timpul când se coc și grânele. Iar vrăbia cu toată familia ei ciripitoare, nu pleacă după hrană în altă parte, când are la îndemână frăguțele mustoase și ispititoare. Sboară dela sură în frăgar și se ospătează alături de cuibușorul ei, aproape de pui și de casă. Nu se mai ostenește afară în câmp, să dea ochi cu fel de fel de primejdii. La holde o mână numai foamea, când nu are altceva mai aproape.

Prin urmare, dacă vrem ca păsările să nu ne strice holdele, să ne îngrijim să avem cât mai mulți frăgari în sat, cel puțin câte doi de fiecare ogradă sau gospodărie. Acest soi de arbori cresc ușor pretutindeni și nu cer aproape nici o grijă. Iar fructele lor sunt bune nu numai pentru vrăbii, ci și pentru puii de găină, pentru rațe, ba și pentru puii oamenilor.

Să sădim deci cât mai mulți frăgari și nu ne vom mai plânge de vrăbii!

Sfaturi trimise de
Ignat Borza
din Borzești jud. Turda

Redactor: IULIU MAIOR.

Despărțământul XXIX Mediaș al Asoc. pentru literatura rom. și cultura poporului român „Astra”

Nr. 5/933.

Convocare

On. Membrii al Asoc. pentru literatura și cultura poporului român, aparținători despărțământului XXIX Mediaș, în baza statutelor, prin aceasta sunt convocați cu onoare în adunare generală electivă, care se va ținea Duminică la 25 Iunie 1933 orele 4 d. m. în localul școlii primare Nr. 1 din Mediaș.

PROGRAM:

1. Alegerea Comitetului și a funcționarilor despărțământului.
 2. Propuneri.
- Drept la votare vor avea numai acel membru, cari sunt la curent cu taxele.
- Mediaș, la 10 Iunie 1933.

p. Președinte, Secretar,
ss. P. BURZ ss. N. MIUȚA

De vânzare o casă

în Str. Avram Iancu No. 23, datorie ipotecară Banca „Patria” 200.000 (se primește libel). A se interesa la D-nul
PAUL VESELI

(151) 1-3

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 3063-1933.

TABLOUL

Catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din BLAJ

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. român de băieți	2 4 6 7 10 16 19 20 23 24 26	Religia gr.-cat. Română-Latină Română Latină-Elină Franceză Filosofie-Drept Șt. Fizico-Chimice-Matematici Șt. Fizico-Chimice-Matematici Muzică Desemn-Caligrafie Educație fizică	
C.	Liceul gr.-cat. român de fete	2 4 10 11 13 14 15	Română-Latină Latină-Elină Șt. Fizico-Chimice Șt. naturale Desemn-Caligrafie Educația fizică Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	1 2 4 7 9 10 13 17 18	Religia gr.-cat. Română-Latină Franceză Geografie Științele Fizico-Chimice Științele naturale Educația fizică Științele Agricole Violină	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1 3 4 7 8 12 15 16	Religia gr.-cat. Română-Datoriile învățătorilor Franceză Geografia Matematici Muzică Țesut și lucru de mână Gospodărie	Se compl. cu Istoria Se compl. cu Șt. Naturale Se compl. cu fiz.-chim. Se compl. cu violina
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 2 3 4 5 7 8 9	Limba franceză și corespondența comercială L. germană și corespondența comercială L. italiană și corespondența comercială Studiul comerț. și contab. și coresp. română Birou comercial și corespondența română Geografia economică Mărfuri, Științele naturale și chimie Științele juridico-economice	Complectată cu 3 ore caligrafie și 1 oră dirigenție Compl. cu ore de religie > cu 1 oră dirigenție > > > Compl. cu 2 ore calig. 1 oră desen și 4 ore la școala de menaj Compl. cu 2 ore desen
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 8 9	L. franceză și corespondența comercială L. germană și corespondența comercială L. italiană și corespondența comercială Științele Comerciale (catedra de teorie) Științele Comerc. (catedra de aplicațiuni practice) Aritmetica comercială Științele Naturale, fizico-chimice și mărfuri Științele juridico-economice	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii »Sf. Iosif«		1 post de profesor pt. partea științifică 1 post de profesor pt. partea literară 1 post de maestru tâmplar 1 post de maestru lăcătuș	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei

În conformitate cu dispozițiunile art. 12 din legea specială decretată cu No. 2799 din 5, August 1929, asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Brad și Ministerul Instrucțiunii, se publică catedrele vacante din învățământul secundar de orice categorie, atât a băieților, cât și al fetelor dela școlile confesionale greco-catolice din Blaj.

Cei cari doresc să fie numiți profesori sau maestri cu titlul provizoriu la vreuna din catedrele vacante dela aceste școli sunt înștiințați că pe lângă condițiunile prevăzute de art. 36 din legea asupra învățământului secundar, trebuie să îndeplinească și următoarele condițiuni prevăzute de art. 10 din menționata lege specială.

La Blaj, să fie de religie unită (greco-catolică) profesorii bărbați, cu excepția maștrilor trebuie să fie și absolvenți ai unei școli superioare de teologie sau cel puțin studenți în teologie.

Cererile însoțite de acte doveditoare a îndeplinirii condițiunilor de numire în învățământul secundar se vor adresa până la 30 Iunie a. c., cel mai târziu, Preaveneratului Consistor gr.-cat. Blaj, care va proceda la numirea cu titlul provizoriu între 1-15 Iulie a. c., pe ziua de 1 Septembrie 1933, potrivit dispozițiunilor prevăzute de art. 12 din legea specială și convențiile speciale amintite mai sus.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 10 Iunie 1933.

VASILE SUCIU
Arhiepiscop și Mitropolit.

Sticla

N'ați stat vreo dată pe gânduri, întrebându-vă oare din ce este făcută sticla ferestrei sau paharul de băut apă, sticlele de bere, rachiul, farfuriile și atâtea alte lucruri de sticlă.

Povestea sticlei nu este lungă și totodată este și frumoasă. Iată-o!

Pentru a se fabrica sticla este lipsă de două lucruri, de material și de foc. După felul sticlei se alege și materialul. Așa pentru sticla albă de ferestre este un material, pentru sticla de bere altul, pentru paharele și farfuriile albe altul, iar pentru sticla colorată diferite materiale care dau culoarea verde, albastră, roșie.

Pentru orice fel de sticlă se folosește nisipul alb curat și piatra de var ne ars (*calcarea*). Se folosește nisipul alb curat care să nu aibă în el gunoaie sau alte materiale pămânoase. Trebuie să aibă cât se poate mai puțin fer. Dacă are fer, atunci sticla devine verde, este sticla de bere. Pentru sticla albă, așa zisa cristal, ferul nu trebuie să fie nici a mia parte dintr'un gram de nisip.

Fabricile dela noi din țară folosesc nisip dela Vălenii de munte, din jud. Prahova, pentru sticlele de bere și de ferestre, iar pentru sticlele de lampă, pahare, farfurii și alte lucruri mai scumpe folosesc nisip adus din Polonia sau din Germania.

Deasemenea piatra de var ne arsă intră în toate fabricatele sticlei. Piatra de var este destulă, peste tot locul în România, piatră curată aproape sută în sută, cum este la Racoșul de sus.

Pe lângă acestea două materiale care trebuie să fie în orice sticlă mai intră *soda*, *plumbul*, *sulfat de sodiu*, *acid boric*, *aramă*, *argint*, *nikel* ș. a.

Am putea noi amesteca mult și bine, nisip, var și sodă cu o lopată, tot ele rămân, niciodată nu se va căpăta ceva asemănător cu sticla.

Trebuie să vină focul, care să le fiarbă, să le topească așa ca să nu mai fie nici sodă nici var, nici nisip, ce să iasă sticla așa cum este ea.

Materialul se topește în cuptoare. Unele sunt în formă de oale (creuzete), altele în formă de vane lungi până la 20—30 metri. Focul care este sub și în aceste cuptoare este făcut cu gaze, mai ales cu gaz metan și gaze care ies din sondele de petrol. Căldura trebuie să treacă de 1100—1500 grade, altmurla nu s'ar topi nisipul, varul și soda.

În aceste cuptoare dacă te uiți, pare a fi apă, așa curge materialul.

Din cuptoare se scoate, cu un fel de băț găurit și cu o măciucă la capăt topitură de-a-aceasta, pe care lucrătorul, îl învârtă în mână, suflând totodată prin băț. Sunt forme de lemn sau fer, în care se bagă bățul acesta și acolo se suflă în material până se capătă forma dorită, fie sticlă de bere, fie de lampă, fie pahar.

Azi în cele mai multe fabrici, sticlele de bere și sticlele de ferestre se fac cu mașini. Sunt mașini cari fac până la 20.000 de sticle de bere, în 24 ore, pe când un lucrător bun deabia poate face 700—800 în 8 ore, iar 3 lucrători în trei partide 2100—2400 sticle, așa că o mașină face cât 10 lucrători!

Lucrurile mai mici și azi se fac cu mâna. Sunt lucrători care o viață întreagă fac acelaș lucru. Așa bunăoară la paharele cu picior unul face paharul, altul piciorul, al treilea chipurile pe el. La canele de apă, sunt lucrători care 20—30 de ani fac numai buza cănei

și toarta ei. Ei cu timpul ajung de lucrează ca o mașină.

Felurile figuri de pe pahare, vase, sunt făcute cu pietre de tocit sau cu *acid fluorhidric*, care atacă sticla. Tot cu acest material se scriu diferite numiri pe sticle, așa cum se văd pe acelea de bere, sifon, și de lampă.

Paharele cu chipuri pe ele, cu paseri, pomi, acelea sunt vopsite. Acelea care au fost vopsite și apoi arse din nou, nu se șterg prin folosire, pe când acelea care au fost numai vopsite și n'au mai fost arse, după o întrebuințare mai îndelungată se șterg.

Sticlele de ferestre, acelea pentru ferestre la prăvăliile mari se fac fie prin tragere cu mașini fie prin presare.

Se pune întrebarea cum se trage?

Dacă se așează frumos un ac pe o apă liniștită, el plutește la suprafața apei. Prin zându-l încet și ridicându-l în sus, el va trage după el o peliculă de apă până la o înălțime chiar de 1 centimetru, așa și cu sticla. Se infundă în ea un drug de fer și acesta este tras în sus, trăgând după el topitură de sticlă, care pe măsură ce se ridică în sus, se răcește tot mai tare, devenind așa cum este ea, *solidă*. În timpul tragerii în sus, mașinile de pe margini-ea fiind trasă între două suluri, până la o înălțime de 10 m. o apasă, dându-i grosimea pe care o voim.

Lucrurile făcute din sticlă sunt nenumărate, dela un dop de sticlă până la sticla de ochi care privim stelele, dela sticla, de lampă, până la vase de podobă, de sute de litri, valorând zeci de mii de lei.

Noi în țară avem nisip, avem var, avem sodă, avem plumb, avem gaz metan și de sonde, dar cumpărăm sticla fabricată în pământul românesc de străini. Sunt vre-o 7—10

fabrici de sticlă care lucrează și acelea sunt în mâinile străinilor, a jidanilor, nemților și ungarilor. Toți conducătorii sunt străini, sunt străini 80—90 de părți din lucrători.

N'ar strica ca ele odată să fie românești atât în conducere cât și în lucrători, astfel ca lucrătorul român să poată să-și câștige și el o pâine.

Budlu Pavel

În toată vremea

să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, ceace mai ales prin citirea cărților creștinești putem ajunge.

Citiți așadară

„Cărțile Bunului Creștin”, cari apar la Blaj, scrise pe înțelesul tuturor de păr. prof. I. MAIOR

Iată numerii apăruiți până acum:

Nr. 1, 2 și 3 s'au epuizat (s'au vândut toți).

No. 4. **Darul lui Dumnezeu**, ne arată cum putem deveni fii și moșteni ai împărăției cerurilor. Cărticica cuprinde 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 5. **Adevărata fericire**, ne arată cum putem fi fericiți aici pe pământ, și mai ales în lumea cealaltă. 64 pagini, prețul 6 lei.

No. 6. **Taina Spovedaniei**, ne dă toate îndrumările de lipsă pentru ca să putem face o spovedanie bună și cum se cade, conținând și o oglindă sufletească, din care ne putem cunoaște păcatele. 116 pagini prețul 15 lei.

No. 7. **Tălcuirea apostolilor din Duminecile de peste an**, este o broșură fără de care nu putem înțelege apostolii pe cari îi cetește cantorul. Broșura are 400 pagini și se vinde cu 50 lei.

Cărți de învățătură și petrecere

La Librăria Seminarului Teologic din Blaj se află de vânzare următoarele cărți scrise pe înțelesul tuturor de Alexandru Lupeanu-Melin, directorul gazetei „Unirea Poporului“:

Sămânța viitorului, îndemnuri luminoase pentru părinți, cum să-și crească copiii în frica lui Dumnezeu, spre binele lor și al neamului Lei 3—

În pragul vremii, învățături pentru săteni în timpul de prefaceri prin cari a trecut lumea dela războiu încoace „ 10—

Blajul istoric în icoane sau oglinda în care se vede întreg trecutul de jertfe și de lupte al vestitului orașel românesc dela îmbinarea Târnavelor „ 10—

Sufletul Blajului o cuvântare lămurită, în care se arată sufletul creștinesc și româ-

nesc pe care l-au avut arhiepiscopii și cărturarii cei mari ai Blajului „ 8—

Copiii în războiu, povestiri duioase din zilele pline de dureri ale marelui războiu „ 2—

Cărlig vinde pe Suru, piesă de teatru pentru reprezentațiile de prin sate, plină de haz, care face multă voie bună „ 5—

De pe Secaș, poezii populare foarte vechi, culese în comuna Roșia de Secaș de un cărturar de de mult „ 8—

Cartea Crailor sau cântecele Iroziilor la Nașterea Domnului „ 10—

Banii se trimit prin poștă, pe înainte, cu mandat postal, adaogându-se și câte 2—3 lei pentru poștă de fiecare carte dacă se cer sepe separat. Toate cărțile împreună 60 Lei și poșta o plătește librăria.

Se cer dela

Librăria Seminarului Teologic, Blaj